

Avsnitt 37: Vårens distansundervisning enligt eleverna - Tage

ERIKA: Välkommen till podden Lika värde. Som vi har tagit upp i flera poddar här nu så har det varit en vår som har varit en utmaning på många sätt för hela samhället, men också för elever i gymnasieskolan som ju har fått sin undervisning på distans. Och det finns flera olika uppfattningar och perspektiv om hur det har varit, och vi vill i några samtal få prata med dem som är verkliga experter på hur det har varit att få undervisning på distans, och det är eleverna. Jag om leder det här samtalet heter Erika Bergman och jobbar på Specialpedagogiska skolmyndigheten, och i dag har jag med mig Tage Johansson som har gått teknikprogrammets tredje år i Falun. Välkommen till podden Tage.

TAGE: Tack så mycket.

ERIKA: Jag tänker, du är blind, och det innebär att du har behov av en hel del anpassningar i undervisningen. Och jag tycker det skulle vara intressant att få veta hur det var för dig då när ni gick över till distansundervisning. Hur blev det för dig i den situationen?

TAGE: Mm, alltså gymnasieskolor har gjort väldigt olika, olika i olika kommuner. Det finns inte ... Man har gjort olika på olika ställen. I Falun så ... ja, vi vart hemskickade en tisdag i mars, det var den tisdag då regeringen hade rekommenderat gymnasieskolor att övergå till distansundervisning. Så att då vart vi hemskickade. Sen så i två dagar så skulle skolan då utbilda lärarna hur man skulle använda den här tekniken, hur man skulle bedriva

2020-08-18

undervisning på distans. Och då fick vi ledigt i två dagar, och sen så började vi på fredagen då. Ja, då har vi använt en plattform som heter Google Meet, ett typ mötesrum då, typ som Teams eller Skype eller ... ja, det finns olika såna här. Funkar ganska bra. Jag hade väl inte så stora problem, jag fick testa lite i början och det var väl ... Jag kanske gjorde något misstag, men hyfsat enkelt att använda faktiskt, väldigt enkelt att använda gränssnitt och så, inga större svårigheter.

ERIKA: Just det. Så själva tekniken som ni använde er av, den var tillgänglig för dig och funkade?

TAGE: Mm, det var den faktiskt. Nej, men alltså själva mötena och slå på och av mikrofonen eller kameran eller läsa vad som står i chatten, det funkade faktiskt bra.

ERIKA: Just det. Hur funkar det då? Då har du i såna fall alltså så att det läses upp då för dig, det som skrivs i chatten, eller hur går det till?

TAGE: Precis. Så jag har en typ punktskriftsskärm och sen har jag en talsyntes också i ett skärmläsarprogram. Och då läser den upp vad som skrivs i chatten, och jag kan sitta och redigera andra dokument samtidigt också som jag är inne på mötet, och så läser den upp det. Så då får jag lyssna på både datorrösten och om någon annan pratar i mötet då. Och sen så kan jag läsa punktskrift också. Det som elever påpekade ibland när vi satt och pratade och jag satt och jobbade med annat och hade mikrofonen på, det var att den här talsyntesen tydligen hörs genom, från hörlurarna till mikrofonen, så man får någon ... Det låter som en snabb

rappare ungefär. De kallade det för Eminem som satt och pratade när jag satt och redigerade dokument [skratt]. Så att ja, då får man bara slå av mikrofonen om det blir för jobbigt. Man gör inte så under genomgångar till exempel.

ERIKA: Nej, just det. Men då hade du också de ... Jag tänker det verktyget som du nu ... De hjälpmedel du beskriver, då hade du dem hemma hos dig. Fanns de redan innan eller var det någonting som du fick ta med dig från skolan och hem?

TAGE: Ja, det här är installerat på skoldatorn då, och det är en bärbar dator som jag får ta med mig fram och tillbaka. Och punktskriftsskärmen har jag också med mig fram och tillbaka. Så att det är ... Ja, det är samma saker som jag hade i skolan, bara att nu har jag det hemma i stället.

ERIKA: Ja, men precis, som följde med dig just när du fick ditt klassrum hemifrån?

TAGE: Mm.

ERIKA: Just det. Nu beskrev du också det här just att din skola då hade det upplägget att man i två dagar förberedde sig på hur man skulle jobba. Och kände du att det gjorde en bra skillnad, att det var förberett? Eller fanns det fortfarande saker som du tyckte, ja, men det här har man ännu inte löst på ett bra sätt?

TAGE: Alltså, lärarna var också ... Ja, de här två dagarna var för att lärarna skulle lära sig hur man skulle göra. Och själv mötena när vi var inne på det här Google Meet och pratade, det fungerade, det kändes som att lärarna hade lärt sig ganska bra. Det som var, det var att lärarna hade lite olika

metoder att meddela exakt när och hur mötet skulle vara och var [?? 0:04:32] man hittade på mötet. Så någon lärare då skulle man leta upp i Googlekalendern någonstans och så till dagens datum skulle man hitta. Och där fanns det ett möte. Någon hade någon sån här kontrollfråga någonstans om man var närvarande. Någon skickade ett mejl vilken tid vi skulle komma in på mötet, och sen någon gång skickade han inte mejlet, så att man inte visste någonting. Så att det var lite olika. Men efter några veckors tid så lärde vi oss elever hur de olika lärarna brukar göra, och lärarna lärde sig att göra det lite mer lika också.

ERIKA: Just det. Så det blev att det ... Ni fick koll, men de blev också bättre på att hitta mer gemensamma arbetssätt?

TAGE: Mm, precis.

ERIKA: Just det. Vad tycker du ... Om man tittar på hela den här perioden då och försöker bena ut, vad är det du tycker har fungerat bra för dig under den här perioden? Vad har ... Finns det till och med saker som du tycker har varit lite bättre?

TAGE: Alltså, det som jag tycker har funkat bra, det är själva tekniken. Jag känner inte att jag har blivit ... att det har gått så jättemycket sämre för mig bara på grund av att jag inte kan se och har alla de här hjälpmedlen. Jag tycker att den plattform som de har valt att använda, den fungerar faktiskt ganska bra, och den är enkel att förstå. Så där känner jag inte att jag har halkat efter på något sätt. Och även genomgångarna, alltså de allra flesta lektionerna, där har det funkat väldigt bra. Det har inte varit ... Jag har förstått vad

2020-08-18

som händer på lektionen, och det har varit nästan som att man sitter i en bänk i ett klassrum och lyssnar på läraren eller sitter hemma. Det har varit ganska lika.

ERIKA: Just det. Jag tänker att jag har ändå förstått av några som har beskrivit ... och som också då har en synnedsättning, att det kan bli väldigt mycket att hålla reda på när man får undervisning på distans, att det kan pågå en diskussion i chatten, det är en lärare som undervisar, man har samtidigt kanske något dokument man ska ta del av och så vidare. Har du hamnat i såna situationer också, eller känner du att det har kunnat lösas på ett bra sätt?

TAGE: Nej, just att det händer många saker samtidigt, det skulle jag inte säga att jag har haft några större problem med. Just den biten tror jag har funkat ganska bra. Jag har koll, och sen så ... Men det lär man också tänka på, att när det är en genomgång till exempel, då ska man inte hålla på med andra saker, då ska man inte hålla på att redigera andra dokument samtidigt eller så, utan då ska man lyssna på genomgången och vara koncentrerad på det. Och så är det i skolan också, man ska inte försöka göra för många saker samtidigt.

ERIKA: Nej, men precis. Och det handlar om att du har haft en bra struktur för att kunna ta till dig kunskap?

TAGE: Mm, det kanske snarare är så, ja.

ERIKA: Mm, just det. Vad är det du tycker har varit svårt under de här veckorna som har varit? Finns det någonting som du känner att ”Ja, men här, nu stöter jag på patrull här”, eller

”Här måste jag kämpa mer än vanligt än när jag är i ett klassrum”?

TAGE: Nej, men alltså framför allt så är det det här att man kan inte sitta och diskutera med folk på samma sätt som man kan i ett klassrum, eller diskutera med läraren. I ett klassrum så kan man sitta och prata med dem som sitter bredvid en, och efter genomgången så kan man diskutera det man har gått igenom eller hur det nu ser ut på de olika lektionerna. Och den biten tappar man helt och hållet när man sitter hemma. Och det gör att ... Vad ska man säga, man får inte någon input från någon annan elev hur de har tänkt, utan man får bara försöka tänka själv.

ERIKA: Just det. Att man inte får det här kamratlärandet eller vad man ska kalla det för?

TAGE: Nej, precis. Och sen även ... Om man tar till exempel då matte och fysiklektionerna, där är det också väldigt viktigt att man ... Där går läraren runt på lektionen och pratar med alla elever. Och så frågar man om någon uppgift och så får man hjälp. Och när man inte får den kontakten med läraren, utan bara ska sitta själv och försöka lösa allting, då blir det också mycket svårare. Så där har jag fått lägga ner mer tid då på att helt enkelt få lösa alla matte- och fysikuppgifter utan hjälp från varken av lärare eller från någon annan elev som sitter bredvid.

ERIKA: Just det. Och var det för att ni inte hade ... Det fanns inget sånt upplägg med gruppdiskussioner och så i den här distanssituationen? Eller var det någonting ... Jag tänker, var det inte tekniskt genomförbart [hör inte 0:08:54]?

TAGE: Nej, alltså från början ... På mattan har vi inte haft något sånt upplägg, utan där har det bara varit genomgång, och sen så får man jobba på egen hand. Och då finns läraren kvar, så att det går faktiskt att gå dit och fråga läraren också. Så att den möjligheten finns absolut. Men det blir inte på samma naturliga sätt som det blir i ett klassrum. Sen så på fysiken, framåt slutet när det var kanske några veckor kvar, då började ... men något sånt här grupprum som man kunde ... som läraren gick runt i. Det var ett litet knöligt system, för att läraren kom inte riktigt när man ville, utan läraren kom in där när han hade ... Han gick i tur och ordning mellan de olika grupperna. I ett klassrum, där räcker man upp handen och så kommer läraren i tur och ordning med de som behöver hjälp. Så här blir det på ett lite annat sätt, och det blev lite ... ganska rörigt faktiskt. Men ja, det var kanske bättre i alla fall än ingenting.

ERIKA: Just det, för att ändå få den här diskussionen med sina klasskompisar?

TAGE: Mm, precis.

ERIKA: Finns det någonting mer som du har saknat under den här perioden? Du har varit inne på just det här med möjligheten ... jag tänker dels att kunna få ... att kunna få hjälp när man behöver den så att säga av läraren. Men också då att kunna ha tillgång till sina klasskompisar och deras lärande och tankar. Men finns det fler saker som du känner att "Nej, men det här har jag faktiskt saknat"?

TAGE: Ja, jag läser några praktiska ämnen också. Jag läser ... har produktionsinriktning på teknikprogrammet. Och det

innefattar en del praktiska moment. Och det var väldigt ... det går inte att göra på distans så att säga. Så då fick vi faktiskt efter ganska mycket tjat på lärare och rektorer och sånt här ... Så efter ungefär en och en halv månad så fick vi komma in till skolan några stycken i taget någon gång i veckan och jobba praktiskt. Och det var väldigt tur, för att annars ... man tappar den biten helt och hållet annars. Det går inte att jobba teoretiskt om praktiska ämnen, det funkar inte.

ERIKA: Nej, precis. Men då när ni fick träffas, hur var det tyckte du?

TAGE: Ja, nej, det var väldigt kul. Man märker ... eller jag märker i alla fall hur mycket man saknar de här sociala kontakterna. För att när man bara sitter hemma och inte har någon annan att diskutera med, och man har inte heller något schema som man hänger upp saker och ting på ... När man går i skolan, då åker man med bussen till skolan på morgonen, och så är man i skolan. Och sen har man anpassat sig efter det, och sen när man kommer hem, då är man hemma, då är man ledig. När man sitter hemma hela tiden, då vet man inte om man är i skolan jämt eller om man är ledig jämt. Och det blir så svårt att växla om till skolarbete och till fritid. Så att antingen får man ingen fritid eller så får man bara fritid.

ERIKA: Just det. Jag tänker så här, det var några saker ändå som du ser har funkat ganska bra. Finns det någonting av det som du ser att skolan också skulle kunna fortsätta med när man går tillbaka till undervisning på plats som du skulle skicka med som råd så?

2020-08-18

- TAGE: Jag vet inte riktigt. Jag tycker inte att distansundervisning har varit så jätteroligt faktiskt. Jag tycker det har varit ganska tråkigt. Det har fungerat visserligen, ja, och jag klarar av skolan. Men det har varit jättemycket tråkigare och man får anstränga sig mer. Så att jag skulle säga att det skolan möjligtvis kan ta med sig, det är att distansundervisning inte är något optimalt, och att man ska verkligen värdera det här att man kan vara i ett klassrum och bedriva undervisning på plats, och att man verkligen kan diskutera både med lärare och elever. Så det är snarare det jag tycker man ska värdera väldigt högt, se det som en förmån att få göra det.
- ERIKA: Just det. Så att det blev egentligen som en period som bara visade hur otroligt viktigt och vad betydelsefullt det är att få vara tillsammans i ett klassrum och få ha den här gemenskapen egentligen tycker jag det låter som på dig?
- TAGE: Mm, precis.
- ERIKA: Så det är egentligen ... Det har hissats, skolans status kan man säga [skratt].
- TAGE: Ja. Ja, nej, men det är faktiskt lite så. Jag trodde inte innan den här krisen att jag var så jättekänslig för om man inte får träffa folk på ... klasskompisar och så på en längre tid. Så första veckan kanske när vi var hemskickade, då var det skönt, då var man hemma. Det kändes nästan som att ha lov. Och sen så kom det här att, ja, men vänta jag träffar bara min familj. Jag får inte träffa ... jag träffar inga andra i skolan. Jag träffar inga andra människor. Och då insåg jag hur värdefullt det är med alla sociala kontakter. Så det

kommer jag ta med mig från den här krisen, hur viktigt det är att man bevarar alla sociala kontakter. Jag trodde inte att jag påverkades så mycket, alltså både studiemotivation och psykiskt rent allmänt av att inte träffa folk. Man påverkas mycket mer än vad man tror av det.

ERIKA: Ja, nej, för jag tycker också ... För så tycker jag att det ser ut när man tittar på hur elever har beskrivit hur man tycker att den här perioden har varit. Att från början, ja, men då var det en frihet upplevde man, men sen så blev det lite för fattigt nästan när det gäller just relationer och den där möjligheten till utbyte med andra. Men jag tänkte det var en sak som du var inne på där i inledningen som jag funderade lite kring, och det var just det där att det blev mer uppgifter.

TAGE: Det blev i alla fall inte ... Alltså, jag vet inte, jag skulle säga att det inte blev mindre. Jag skulle säga att lärarna hade en planering, och den planeringen följdes ganska liknande ändå även ef... när vi började med distansundervisningen. Det var några, vissa ändringar, men jag skulle säga att vi gjorde ungefär lika mycket som vi hade gjort om vi hade gått i skolan. Det var inte så att lärarna började ge oss en massa andra småuppgifter bara för att vi hade på distans i stället för att vi var i skolan. Utan de följde planeringen ganska bra som om det hade varit i skolan i alla fall.

ERIKA: Så det var den där röda tråden ändå som fortsatte?

TAGE: Mm, precis, och det är väldigt viktigt så man vet vad man håller på med hela tiden.

ERIKA: Mm, just det. Nej, för jag tänker också att det är också en sådan där sak som vi har sett tycker jag när man så här tar del

av hur elever beskriver hur den här perioden har varit, att man upplever att det har blivit mer att göra för att lärare också behöver ... Ja, men man behöver kontrollera att ”har det som vi försökt undervisa om gått fram?”, och så vidare. Men då har du inte riktigt mött det, och det har mer att göra med att man har behållit strukturen då tycker jag det låter som?

TAGE:

Mm, ganska bra. Sen har det förstås blivit förändringar i vissa planeringar och så vidare, men hyfsat ... själva grundstrukturen har oftast varit kvar. Jag brukar vara väldigt så här ... ja, komma i tid till lektioner och försöka hålla ordning och reda. Och det har jag märkt jag har blivit mycket sämre på under den här krisen. Det blir ... När man går i skolan, då går man mellan de olika klassrummen. Man vet, okej, i dag är det onsdag, nyss hade jag matte. Ja, men bra, då vet jag att jag har svenska som nästa lektion till exempel. När man är hemma så blir det inte på sånt sätt, för det är lite mer flytande schema och man vet inte riktigt vilken ... ja, så där. Så det var någon gång till exempel som jag skulle in på en fysiklektion, och sen så tänkte jag ”Ja, men vad bra, den börjar klockan kvart över tolv”, och så gick jag in kvart över tolv och så kom jag på ”Men vänta, just det, det är på torsdagar den börjar kvart över tolv och inte på fredagar”. Den började tydligen kvart över tio i stället, så att då ... och så där. Så att det blir ... Man får inte den här ... Annars följer man ofta med ... Om man inte riktigt kommer ihåg så följer man bara med strömmen, eller resten av eleverna. Men det blir inte så, man måste ha koll på allting själv. Och det har blivit svårare för många.

ERIKA: Just det. Du har varit inne på lärdomar, just om det här med ... precis som du också beskriver, skolan hjälper till med struktur, skolan hjälper också till med den här sociala interaktionen och hur viktigt det är med relationer. Finns det fler lärdomar också som du har dragit själv och som du tänker att vi också som ... de som jobbar med skolan eller kanske också samhället skulle kunna dra?

TAGE: Det jag framför allt tänker på, det är just det här hur viktigt det är med en samlingsplats i skolan, det som jag har varit inne på. Annars är det en så här ... bland många elever i Sverige så brukar man tänka att skolan är något tråkigt och man vill göra allt för att vara hemma från skolan. Men när man väl får vara hemma från skolan så ångrar sig folk [skratt]. Då inser man att efter en månad så "Nej, men vänta, det här vart inget bra alls". Så det är lite intressant. Det tycker jag absolut man kan ta med sig, att skolan kanske verkar tråkig och jobbig, men alternativ... eller det bygger en väldigt bra basstruktur så att säga.

ERIKA: Mm, just det. Ja, jättebra slutord måste jag säga [skratt]. Tusen tack Tage, jag tycker det är verkligen ... ja, du har skickat med många viktiga och bra tankar som jag tänker också stärker alla som jobbar med skolan i att det är ett otroligt viktigt uppdrag, ett viktigt jobb att hjälpa till med den här strukturen, att också vara den här mötesplatsen mellan olika människor. Så det tar vi med oss som en viktig lärdom ifrån dig. Så tusen tack Tage för att du kom och var med i vår podd.

TAGE: Ja, tack för att jag fick komma hit.

ERIKA: Mm, tack också till dig som har lyssnat. Och jag vill också tipsa dig om att det finns mer information som du kan läsa om, dels unde... lärdomar från undervisning på distans, men också annat stöd som finns från vår myndighet, som du kan hitta på vår webbadress spsm.se. Och där finns också kontaktuppgifter om det är så att du skulle vilja komma i kontakt med vår frågetjänst, fråga en rådgivare till exempel. Och du kan också hitta fler av våra poddar på den webbplatsen. Tack så mycket.